

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Departementet

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug
og Fiskeri

Den 13. januar 2011
Sagsnr.: 99

- ./.
- Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering samlenotat for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 24. januar 2011.

Med venlig hilsen

Jesper Wulff Pedersen

SAMLENOTAT

Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 24. januar 2011

1. Formandskabets arbejdsprogram for første halvår af 2011
- *Præsentation*
KOM-dokument foreligger ikke
Side 2

2. Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om den fælles landbrugspolitik på vej mod 2020 - fremtidens udfordringer: fødevarer, naturressourcer og landdistrikter
- *Udveksling af synspunkter*
KOM (2010) 672
Side 6

3. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1234/2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen)
- *Præsentation*
KOM (2010) 799
Side 15

4. Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om honningbiers sundhed
- *Præsentation*
KOM (2010) 714
Side 18

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI)

den 24. januar 2011

1. Formandskabets arbejdsprogram for første halvår af 2011

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Hovedprioriteten for det ungarske formandskab bliver de fortsatte drøftelser om den fremtidige fælles landbrugspolitik efter 2013. Formandskabets program forventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Baggrund

Ungarn overtog den 1. januar 2011 formandskabet for EU. Formandskabstrojkaen består endvidere af henholdsvis Spanien (første halvår 2010) og Belgien (andet halvår 2010).

Programmet er sat på dagsordenen med henblik på præsentation på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 24. januar 2011.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Formål og indhold

Fødevarer

Det belgiske formandskab opnåede efter næsten tre års forhandlinger politisk enighed i første behandlingen i Rådet om forslaget om de generelle mærkningsregler i december 2010. Forslaget vil erstatte en række direktiver, herunder det horisontale (generelle) mærkningsdirektiv samt næringsdeklarationsdirektivet. Det ungarske formandskab vil nu arbejde på, at der kan opnås enighed med Europa-Parlamentet i anden behandlingen, og formandskabet vil behandle forslaget i rådet (landbrug og fiskeri), formentlig i juni 2011.

Forslaget om nye fødevarer (novel food) er i forligsprocedure. Novel food-reglerne omfatter godkendelse af nye fødevarer inden markedsføring heraf i EU. Ved nye produkter forstås i den nuværende forordning fødevarer og fødevaringredienser, der ikke har været anvendt til konsum i nævneværdigt omfang i EU før maj 1997. Forligsproceduren forventes afsluttet i andet kvartal af 2011.

Opfølgning på Kommissionens meddelelse om fødevarer fra maj 2008 i form af konkrete forslag, den såkaldte "kvalitetspakke", blev fremlagt i december 2010. Formålet er at forenkle og at skabe større sammenhæng i kvalitetspolitikken. Det ungarske formandskab vil arbejde for at opnå politisk enighed om forslaget inden udgangen af juni 2011.

Forslaget om en ny veterinærstatus for Grønland, som blev fremsat af Kommissionen i april 2010. Forslaget vil betyde, at det grønlandske erhverv vil få en ikke ubetydelig lempelse i de administrative byrder ved eksport af disse produkter til EU-markedet. Samtidig skal varer importeret fra tredje lande til Grønland underlægges veterinærkontrol ved ankomst til Grønland, da Grønland fremover bliver en del af EU's ydre grænse. Der forventes at være enighed om forslagets substans, men der udestår en afklaring af hjemmelsgrundlaget.

Kommissionen offentliggjorde i december 2010 sin meddelelse om honningbiers sundhed, hvori der beskrives en række forslag til initiativer. Det ungarske formandskab prioriterer meddelelsen og planlægger at vedtage rådskonklusioner om meddelelsen på rådsmødet (landbrug og fiskeri) i maj 2011.

Landbrugssager

Hovedprioriteten for det ungarske formandskab bliver de fortsatte drøftelser om fremtidens fælles landbrugspolitik på baggrund af Kommissionens meddelelse. Formandskabet vil fortsætte drøftelsen på ministerniveau i henholdsvis januar og februar 2011 med fokus på de to sidste af de tre hovedudfordringer – henholdsvis en bæredygtig forvaltning af naturressourcerne og en balanceret territorial udvikling. Formandskabet lægger op til, at der eventuelt skal vedtages rådskonklusioner på rådsmødet (landbrug og fiskeri) i marts 2011. Europa-Parlamentet forventes at afgive sin udtalelse i maj 2011.

En anden væsentlig sag under ungarsk formandskab bliver forhandlingerne om Kommissionens mælkepakke, der indeholder forslag om kontrakter mellem producenter og mejerier, producenternes forhandlingsstyrke ved en tilpasning af EU-konkurrencereglerne samt interprofessionelle organisationer. Det er ikke sandsynligt, at der kan opnås politisk enighed om forslaget under ungarsk formandskab, men man vil sandsynligvis orientere om status for forhandlingerne på rådsmødet (landbrug og fiskeri) i juni 2011 eller alternativt vedtage fælles holdning. Formandskabet lægger desuden op til en drøftelse af Kommissionens rapport om udfasning af kvotesystemet – sandsynligvis også i juni 2011.

Fiskerisager

Grønbogen om reform af den fælles fiskeripolitik blev fremlagt i april 2009 og den offentlige høringsfase blev afsluttet den 31. december 2009. I løbet af 2010 har der været afholdt flere seminarer og konferencer, og der har været flere drøftelser i rådet (landbrug og fiskeri). Reformen forventes at være vedtaget ved udgangen af 2012. Danmark fremsendte et høringssvar december 2009. Det ungarske formandskab forventer, at den eneste behandling af reform under deres formandskab bliver en præsentation af reformforslaget ved Kommissionen og efterfølgende meningsudveksling i rådet (landbrug og fiskeri) i juni 2011.

De fremsatte forslag til flerårige forvaltningsplaner for ansjos i Biscayabugten og Atlantisk hestemakrel samt to kommende forslag for henholdsvis laks i Østersøen og pelagiske arter i Østersøen afventer en afklaring af hjemmelsgrundlag. Kommissionen forventes at lancere en refleksionsproces om design af fremtidige planer, herunder hjemmelsgrundlag, inkluderende alle tre institutioner, som et forsøg på at genstarte processen.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om formandskabsprogrammet.

Konsekvenser

Præsentationen af formandskabsprogrammet forventes ikke at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i Det Rådgivende Fødevarerudvalg, § 2-udvalget (landbrug) og § 5-udvalget (fiskeri).

Landbrug & Fødevarer bemærker for så vidt angår forslaget om de generelle mærkningsregler, at det er særdeles vigtigt, at Rådet arbejder for, at Europa-Parlamentet kan tilslutte sig Rådets holdning i første behandlingen, herunder på følgende to punkter:

1.) Obligatorisk oprindelsesmærkning skal begrænses mest muligt. Europa-Parlamentet har tidligere givet udtryk for, at man ønsker obligatorisk angivelse af oprindelse også af mælkeprodukter, frugt og grøntsager samt andre fødevarer, der kun består af én ingrediens og af kød, fjerkræ og fisk, der anvendes i forarbejdede fødevarer. Landbrug & Fødevarer havde gerne set, at gældende regler om oprindelsesmærkning var bibeholdt, således at oprindelse primært angives som en frivillig foranstaltning. Landbrug & Fødevarer ser gerne, at kommende drøftelser med Kommissionen om en model for oprindelsesmærkning af kød drøftes i tæt samarbejde med erhvervet med henblik på at finde en hensigtsmæssig måde for implementering, som imødekommer bekymringer, herunder i forhold til administrative omkostninger.

2.) Obligatorisk angivelse af næringsstoffer i fødevarer skal oplyses pr. 100g/100 ml, idet GDA-mærkning alene kan være et frivilligt supplement hertil. Landbrug & Fødevarer havde gerne set, at GDA-mærkningen var røget helt ud af forslaget, da der i vores optik i bedste fald er tale om forvirrende - og i værste fald - direkte vildledende forbrugeroplysning.

For så vidt angår forslaget om nye fødevarer (novel food) bemærker Landbrug & Fødevarer, at det i forhold til fastsættelse af regler om kloning af dyr er vigtigt, at rækkevidden af eventuelt kommende regler herom omfatter de klonede individer, men ikke disses afkom.

Med hensyn til den såkaldte kvalitetspakke støtter Landbrug & Fødevarer Kommissionens målsætning om at fremme produktionen af europæiske kvalitetsfødevarer og markedsføringen heraf, idet man dog finder, at Kommissionen med de valgte instrumenter ikke synes at have taget tilstrækkelig hensyn til de udfordringer, som fødevarerhvervet står over for henset til krav om konkurrencedygtighed på det globale marked. Samtidig beklages det, at der ikke med kvalitetspakken sættes fokus på udvikling af den økologiske fødevarerproduktion.

I forhold til honningbiers sundhed henvises til særskilt høringssvar, idet Landbrug & Fødevarer på vegne af Dansk Biavlforeningen understreger, at de danske biavlere ikke har ønske om adgang til flere veterinære lægemidler eller antibiotika, idet man har valgt at arbejde med økologiske midler

og metoder i forebyggelse og bekæmpelse af skadegørere. Danmarks Biavlforening vil fortsat arbejde for at fastholde dansk honning som et rent naturprodukt.

For så vidt angår fremtidens fælles landbrugspolitik, er det Landbrug & Fødevarers grundholdning, at der er behov for at sikre en stærk fælles europæisk landbrugspolitik, der fremmer en konkurrencedygtig og markedsorienteret sektor, der samtidig respekterer det europæiske samfunds krav om en bæredygtig landbrugsproduktion. Politikken skal bygge på en fælles finansiering, og samtidig forhindre, at der indføres konkurrenceforvridende statsstøtte. Tilsvarende skal den fælles landbrugspolitik så vidt muligt bygge på ens rammevilkår gennem blandt andet fælles EU-regler. Endelig skal man holde sig for øje, at EU's landbrugspolitik løbende skal afstemmes med udviklingen i de lande, Danmark normalt konkurrerer med på det globale marked; det skal blandt andet ske i regi af verdenshandelsorganisationen WTO. Landbrug & Fødevarer henviser i øvrigt til tidligere afgivet høringssvar om fremtidens fælles landbrugspolitik.

Med hensyn til Kommissionens mælkepakke henviser Landbrug & Fødevarer til tidligere afgivet høringssvar, idet man fremhæver, at mælkepakken ikke skal indføre tiltag, som vil medføre ændringer af andelsorganiseringen i dansk mejeribrug og som bliver en hindring for varenes frie bevægelighed i EU og for den generelle markedsorientering af mælkesektoren.

Dansk Erhverv bemærker for så vidt angår forslaget om de generelle mærkningsregler, at man bakkede op om, at krav om mærkning pr. 100 g/ml skal være obligatorisk, samt at informationen ikke nødvendigvis skal stå på forsiden af emballagen. Endvidere mener Dansk Erhverv, at ansvarsfordelingen vedrørende mærkning af fødevarer bør være således, at den, der først markedsfører en fødevarer i EU, bør være den ansvarlige. Efterfølgende led i fødevarekæden bør kun være ansvarlige for forhold, som de har indflydelse på.

I forhold til kvalitetspakken støtter Dansk Erhverv de nuværende krav til oprindelsesmærkning, som forhindrer vildledning af forbrugerne. Men Dansk Erhverv er generelt mod øgede krav til oprindelsesmærkning, idet øget brug af oprindelsesmærkning i praksis vil være en barriere for det indre marked og risikerer at blive brugt protektionistisk, og dermed udgøre indirekte handelshindringer.

Men hensyn til Kommissionens mælkepakke fastslår Dansk Erhverv, at en forudsætning for velfungerende og vækstbaserede markedsøkonomier generelt er kontraktfrihed i relationerne mellem virksomhederne bakkede op af en klar og håndhævet konkurrencelovgivning.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringens foreløbige generelle holdning er, at man fra dansk side vil tage de ungarske prioriteter for formandskabet til efterretning.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at Rådet vil tage præsentationen af programmet til efterretning.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

2. Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om den fælles landbrugspolitik på vej mod 2020 - fremtidens udfordringer: fødevarer, naturressourcer og landdistrikter

KOM (2010) 672

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 2. december 2010. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har den 18. november 2010 præsenteret sin meddelelse om reformkursen for den fælles landbrugspolitik på vej mod 2020. Konkrete forslag forventes fremlagt i sommeren 2011. Meddelelsen fokuserer på, at reformen af den fælles landbrugspolitik skal tilvejebringe instrumenter med henblik på at imødekomme de fremtidige nye udfordringer som fødevarerforsyningsikkerhed, bæredygtig forvaltning af naturressourcer, klimaforandringer, global konkurrence, lokal beskæftigelse og territorial balance. Kommissionen opstiller i meddelelsen tre optioner – 1) status quo med mindre tilpasninger, 2) mere balanceret, målrettet og bæredygtig støtte og 3) en mere omfattende reform af den fælles landbrugspolitik. Kommissionen beskriver hovedsageligt elementerne i option 2.

Baggrund

Kommissionen har den 18. november 2010 præsenteret sin meddelelse om den fælles landbrugspolitik på vej mod 2020 til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget. Forslag til juridiske tekster forventes fremlagt i sommeren 2011. Meddelelsen er modtaget i en dansk sprogversion den 23. november 2010.

Kommissionens meddelelse er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 24. januar 2011 med henblik på udveksling af synspunkter.

Nærhedsprincippet

Der er ikke redegjort for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Formål og indhold

Kommissionens meddelelse skitserer i meget generelle vendinger, hvilken retning Kommissionen finder, at den fremtidige fælles landbrugspolitik skal tage. Dermed påbegyndes drøftelserne om rammerne for EU's landbrugspolitik for perioden 2014-2020. Meddelelsen indeholder ikke angivelse af nogen beløbsstørrelser for støtteniveauer eller budgetandele. Reformen af den fælles landbrugspolitik skal ses i sammenhæng med forhandlingerne om de finansielle rammer, som ventes at finde sted sideløbende med landbrugsforhandlingerne. Kommissionen har i meddelelsen fastholdt behovet for en stærk fælles landbrugspolitik, struktureret omkring to søjler. Kommissionen argumenterer for, at den fælles landbrugspolitik skal forholde sig til de fremtidige nye udfordringer såsom fødevarerforsyningsikkerhed, bæredygtig forvaltning af naturressourcer, klimaforandringer, global konkurrence, lokal beskæftigelse og territorial balance. Meddelelsen berører spørgsmålet om

omfordeling af den direkte støtte, redesign af søjle I og målretning af den direkte støtte, samt fastholdelse og udvidelse af den nuværende søjle II.

Kommissionen fremhæver følgende 3 overordnede udfordringer for den fælles landbrugspolitik:

- 1) Fødevarerforsyningsikkerhed, det vil sige, at der skal produceres fødevarer til forbrugerne af høj kvalitet og i et bredt udvalg, herunder lokale produkter. Produktionen vil i fremtiden være præget af et mere konkurrencepræget miljø, større usikkerhed og øget prisvolatilitet.
- 2) Miljø og klimaforandringer, det vil sige, at man bør udnytte landbrugssektorens potentiale til at bidrage til opfyldelse af EU's klima- og energimål, herunder afbøde klimaforandringer og bidrage til reduktion af CO₂ udslip.
- 3) Territorial balance, fastholdelse af en territorial balance i erkendelse af, at landbrugsproduktion er en afgørende faktor for økonomien i landdistrikterne gennem koblingen til tilknyttede sektorer inden for særligt fødevarer, turisme og handel.

Ved at imødekomme disse udfordringer finder Kommissionen, at den fælles landbrugspolitik også vil bidrage til Europa 2020 strategiens mål om intelligent, bæredygtig og inkluderende grøn vækst.

Fremtidige instrumenter

Den fælles landbrugspolitik skal ifølge Kommissionen også fremover baseres på 2 søjler, hvor søjle I skal indeholde støtte, som ydes til alle landbrugere på årlig basis, mens søjle II skal indeholde støtteredskaber, der giver medlemsstaterne tilstrækkelig fleksibilitet til at afpasse støtten til medlemsstaternes særlige behov på en flerårig basis.

Direkte støtte (søjle I)

Den fremtidige direkte støtte, der ydes til aktive landbrugere, foreslås baseret på følgende principper:

- En afkoblet ensartet grundlæggende indkomststøtte til alle landbrugere på regionalt niveau, forudsat opfyldelse af krydsoverensstemmelseskravene. Denne støtte ventes underlagt et øvre støteloft (capping).
- En obligatorisk ”grøn” komponent til støtte, der baseres på enkle, generelle, ikke-aftalebaserede og årlige miljøtiltag i EU, som for eksempel permanente græsarealer, grønt plantedække, omdriftskrav og økologisk braklægning. Derudover foreslår Kommissionen, at man skal undersøge muligheden for at inkorporere de krav, der gælder for de nuværende Natura 2000-områder og at udbygge visse elementer af kravene om God Landbrugs- og Miljømæssig stand (GLM).
- En supplerende indkomststøtte til støtten under søjle II, der ydes til landbrugere i områder med naturlige begrænsninger (herunder ugunstigt stillede områder).
- En for medlemsstaterne frivillig koblet støtte med henblik på at tage hensyn til særlige problemer i visse regioner.
- En fastsættelse af en enkel og specifik støtteordning for små landbrugere med henblik på at opretholde konkurrenceevnen og beskæftigelsen i landdistrikterne.
- Forenkling af reglerne for krydsoverensstemmelse. Det skal overvejes at inddrage vandrammedirektivet i anvendelsesområdet for reglerne om krydsoverensstemmelse, når direktivet er gennemført.

Markedsforanstaltninger (under søjle I)

Kommissionen vil overordnet set fastholde den nuværende markedsorientering af den fælles landbrugspolitik, idet Kommissionen dog vil foreslå en forenkling og justering af de nuværende markedsinstrumenter, herunder introducere yderligere elementer, som for eksempel forlængelse af interventionsperioden, anvendelse af klausuler om forstyrrelse af markedet og støtte til privat oplagring. Kommissionen vil forbedre sukkersektorens konkurrencedygtighed ved at foreslå, at det skal undersøges, hvilke muligheder, herunder en eventuel kvoteudfasning, der er ved de nuværende sukkerkvoters ophør i 2014/15. Endelig foreslås det, at fødevareforsyningskædens funktionsmåde skal forbedres, idet landbrugets andel af værditilvæksten er faldet. Fokus i denne sammenhæng er på landmændenes forhandlingsposition, kontraktforhold, strukturudvikling og funktionen af derivatmarkedet¹ for landbrugsråvarer.

Landdistriktsudvikling (søjle II)

Kommissionen fremhæver, at landdistriktspolitikken, som en integreret del af den fælles landbrugspolitik, har vist sin værdi ved at styrke bæredygtigheden af EU's landbrugssektor. Landdistriktspolitikken skal fortsat bidrage til

- landbrugets konkurrenceevne ved at fremme innovation og omstrukturering og mere effektiv anvendelse af ressourcerne,
- en bæredygtig forvaltning af naturressourcer, hvor der tages hensyn til miljøet, landskabspleje og bevarelse af landarealernes produktionskapacitet, og
- territorial balanceret udvikling i landdistrikterne i hele EU gennem en styrkelse af lokalområder, kapacitetsopbygning og forbedring af lokale forhold.

Inden for denne ramme skal miljø, klimaændring og innovation være de retningsgivende temaer. Der skal fastsættes indikatorer, som skal sikre en effektiv målopfyldelse, ligesom der skal fokuseres på øget sammenhæng mellem landdistriktspolitikken og andre politikker for eksempel gennem en fælles strategisk ramme for EU-fonde.

Derudover foreslår Kommissionen, at der etableres risikohåndteringsværktøjer til at tage bedre hånd om indkomstsvingninger og markedsvolatilitet. Under landdistriktspolitikken foreslår Kommissionen mulighed for et nyt indkomststabiliserende værktøj, som er i overensstemmelse med WTO's regler for grøn boks samt øget støtte til forsikringsinstrumenter og gensidige fonde. Kriterierne for fordelingen mellem medlemsstaterne af midler til udviklingen af landdistrikterne skal overvejes. Endelig skal der ske en styrkelse og forenkling af kvalitets- og afsætningsfremme politikker med henblik på at styrke konkurrenceevnen i landbrugssektoren.

Reformscenarier

Kommissionen finder, at der er tre overordnede optioner til videre overvejelse, hvor den ene er den ovenfor beskrevne, mens de andre to reformscenarier alene skitseres meget kort. Disse er:

Option 1, der karakteriseres som et status quo scenarie, indebærer gradvise mindre tilpasninger af den nuværende politiske ramme med fokus på justeringer og forbedringer af visse områder som for eksempel omfordeling af støtten mellem medlemsstaterne.

¹ Et derivat er et finansielt instrument, hvis værdi afhænger af udviklingen i det underliggende aktiv.

Option 2 lægger op til reform, som beskrevet ovenfor, med den målsætning at gøre den fælles landbrugspolitik mere bæredygtig og skabe bedre balance mellem forskellige politiske målsætninger. Dette skal gøres gennem mere målrettede foranstaltninger.

Option 3 indebærer en mere omfattende reform af den fælles landbrugspolitik med stærk fokusering på miljø og klimamålsætninger og gradvis ophævelse indkomststøtte og de fleste markedsforanstaltninger.

På rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 24. januar 2011 lægger formandskabet op til en drøftelse af den anden af de i alt tre overordnede udfordringer for den fælles landbrugspolitik, det vil sige en bæredygtig forvaltning af naturressourcerne.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om meddelelsen. Europa-Parlamentet forventes dog at fremlægge en udtalelse på eget initiativ.

Konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv konsekvenser for EU-budgettet, ligesom meddelelsen ikke i sig selv har statsfinansielle, lovgivningsmæssige eller administrative konsekvenser. Idet meddelelsen vil danne grundlag for det videre arbejde med reformen af landbrugspolitikken efter 2013 vil den dog have afledte statsfinansielle konsekvenser for det danske bidrag til finansiering af landbrugspolitikken samt erhvervsøkonomiske konsekvenser i form af omfanget af landbrugsstøtten, som Danmark modtager. Disse kan dog ikke vurderes på nuværende tidspunkt.

Høring

§ 2-udvalget(landbrug) er blevet hørt om meddelelsen på møde den 16. november 2010, og meddelelsen har endvidere været i skriftlig høring.

Landbrug & Fødevarer lægger vægt på, at EU's landbrugspolitik også i fremtiden skal være fælles, således at de samme regler gælder for alle landmænd i alle medlemsstater. Det er vigtigt, at der tages udgangspunkt i, at en ny fælles landbrugspolitik skal forbedre erhvervets konkurrenceevne, og at der samtidig tænkes yderligere forenkling ind i lovgivningen. Der skal desuden skabes mere synergi og sammenhæng mellem EU's forskellige ordninger, således at disse understøtter, og ikke modarbejder, hinanden. Det gælder for eksempel definitionen af støtteberettigede arealer i forhold til overgang til natur. Landbrug & Fødevarer ønsker ikke forsikringsordninger, men derimod en markedsbaseret løsning af udfordringerne. Intervention kan i visse tilfælde være nødvendigt, men det skal kun ske som en nødløsning. Endvidere er det vigtigt, at der sendes et signal om, at den direkte støtte sker som en honorering af de høje krav, der stilles til landmænd og producenter i EU. Et konkret problem er, at der ikke er mulighed for at give éngangskompensation til de landbrug, der er placeret i områder med særlige miljøudfordringer. Landbrug & Fødevarer finder, at støtte til ugunstigt stillede områder også bør kunne gives til områder med naturlige restriktioner i henhold til miljølovgivningen.

Udgangspunktet for Landbrug & Fødevarer er en grundholdning om at fremme en stærk fælles europæisk landbrugspolitik, der fremmer en konkurrencedygtig og markedsorienteret sektor. Politikken skal bygge på en fælles finansiering, og samtidig forhindre, at der indføres konkurrenceforvridende statsstøtte. Tilsvarende skal den fælles landbrugspolitik så vidt muligt bygge på ens rammevilkår gennem blandt andet fælles EU-regler. Endelig skal man holde sig for øje, at EU's landbrugspolitik løbende skal afstemmes med udviklingen i de lande vi normalt konkurrerer med på det globale marked; det skal blandt andet ske i regi af verdenshandelsorganisationen WTO.

I forhold til den aktuelle meddelelse, så skal det indledningsvist konstateres, at meddelelsen ikke indeholder konkrete budgetovervejelser, konkrete satser, procentændringer m.v. En endelig vurdering af meddelelsen må nødvendigvis kræve kendskab til disse elementer. Men med dette forbehold, så efterlader meddelelsen et indtryk af, at Kommissionen i det anbefalede scenarie på nogle områder bevæger sig i den rigtige retning – men ikke er ambitiøse nok. Det er Landbrug & Fødevarers overordnede opfattelse, at den fælles landbrugspolitik i større grad skal målrettes mod to mål. For det første skal politikken sikre en styrket konkurrenceevne for europæisk landbrug og fødevarerindustri; og for det andet skal politikken bidrage til at løse de udfordringer, som europæisk landbrug står overfor i relation til blandt andet miljø og klima.

I forhold til behovet for en styrket konkurrenceevne, så er det holdningen hos Landbrug & Fødevarer, at meddelelsen ikke i tilstrækkelig grad forholder til udfordringen fra den fortsatte globalisering – og dermed behovet for en fortsat styrkelse af europæisk landbrugs og fødevarerindustri konkurrenceevne. Hvis ikke EU forstår at tage den udfordring op, så vil EU's nuværende eksport af fødevarer i stigende grad blive presset væk fra til globale marked og henvist til afsætning på de indre marked; og samtidig må der forventes en øget import af fødevarer fra konkurrencedygtige lande. Dermed vil man forsømme muligheden for at øge væksten og dermed muligheden for at skabe nye arbejdspladser. Og netop landbrugs- og fødevarersektorens vigtige rolle som skaber af vækst og beskæftigelse i relation til EU's vækststrategi – Europa 2020 – blev understreget af EU's stats- og regeringschefer på deres møde i marts 2010.

I forhold til ambitionerne om i større udstrækning at målrettet landbrugspolitikken mod at løse nogle af problemerne i relation til miljø og klima, så er der rigtige takter i Kommissionens oplæg. Det gælder både i forhold til den direkte støtte (søjle I) og i forhold til landdistriktspolitikken (søjle II), hvor man lægger op til, at landbrugspolitikken i stigende grad skal bruges til at fremme innovation og grønne løsninger. Men det er vigtigt, at man giver mulighed for at præmiere de landbrug, som er frontløbere på miljø og klimaområdet – hvad der generelt karakteriserer dansk landbrug og fødevarerindustri.

I forhold til mere konkrete bemærkninger, så skal nedenstående punkter fremhæves:

Anerkendelse af frontløbere i forhold til Kommissionens forslag om en "grøn" komponent

Kommissionen lægger op til, at man vil indføre en obligatorisk "grøn" komponent, der skal styrke den miljø- og klimamæssige hensyntagen i forbindelse med dyrkningen af landbrugsjorden. På dette område er dansk landbrug generelt betydeligt længere en det øvrige EU – blandt andet med hensyn til krav om efterafgrøder og reducerede kvælstofnormer. Det bør i forbindelse med den konkrete udformning af dette element sikres, at lande/regioner (som for eksempel Danmark), der har været

frontløbere, anerkendes for denne indsats. Det skal med andre ord sikres, at de krav, der stilles for at kunne modtage denne ”grønne” komponent, skal tage udgangspunkt i de gældende fælles EU-regler således at strammere nationale bestemmelser betyder, at man umiddelbart kan modtage støtten.

Øget satsning på landdistriktpolitikken

Landbrug & Fødevarer mener, at den fremtidige landdistriktsstøtte bør have en øget fokus på både en vækst dagsorden og en miljødagsorden. I forhold til miljødagsordenen så skal ikke mindst målrettede tiltag prioriteres højt. Disse skal blandt andet være med til at afhjælpe en række af de udfordringer, som erhvervet står overfor i tilknytning til implementering af blandt andet vandramme- og habitatdirektivet. Vækst dagsordenen skal blandt andet fokusere på klimaområdet, og sikre en øget støtte til innovation, vidensformidling og investeringsstøtte til prioriterede områder.

For at fremme denne dagsorden bør Danmark have en mere rimelig andel af EU’s samlede landdistriktsbudget. Da de udfordringer, som landdistriktpolitikken skal bidrage til at løse, står i forhold til den samlede landbrugsproduktion, bør Danmarks andel EU’s landdistriktsbudget afspejle Danmarks andel af EU’s samlede landbrugsproduktion – det vil sige en andel på omkring 2,5 %.

I forhold til især miljøområdet er det vigtigt at sikre, at de konkrete ordninger indeholder de nødvendige incitamenter – for eksempel i form af en engangskompensation – der sikrer den ønskede udnyttelse. Endvidere bør det i forhold til den nuværende støtte til ugunstigt stillede områder vurderes, hvorvidt den også bør kunne ydes til arealer, der har en naturlig restriktion i forhold til miljølovgivningen.

Endelig er det vigtigt, at den fremtidige landbrugspolitik, herunder ikke mindst landdistriktsprogrammet, muliggør naturpleje som produktionsgren. Med den nuværende politik er der ofte et modsætningsforhold mellem de krav, der stilles for at modtage enkeltbetaling og de målsætninger, der er i landdistriktsprogrammet.

En ny fordeling af EU’s landbrugsstøtte mellem EU’s medlemsstater

Et af de væsentlige temaer i diskussionen om den fremtidige landbrugspolitik er fordelingen af støtte mellem EU’s medlemsstater. Landbrug & Fødevarer bakker op om, at man finder en bedre balance, der imødekommer de nye medlemslande. Men samtidig er det vigtigt at sikre – også set i relation til ambitionen om at være konkurrencedygtige på det globale marked – at man sikrer, at de direkte betalinger understøtter de bedrifter, der producerer effektivt og med fokus på fødevarer sikkerhed, klima, miljø, dyrevelfærd m.v.

En forenkling af landbrugspolitikken

En reel forenkling af den fælles landbrugspolitik kan kun ske i forbindelse med en reform af landbrugspolitikken. Set i lyset af de meget komplicerede regelsæt, der gælder i forhold til den fælles landbrugspolitik, så er det vigtigt at få det sat på dagsordenen. Det er vigtigt både i forhold til at sikre at politikken er forståelig, men også for at lette de administrative omkostninger for landmænd og virksomheder. Landbrug & Fødevarer er i færd med at udarbejde en liste med konkrete forslag.

Fastholdelse af nuværende markedsinstrumenter – og øget satsning på promotion

I forhold til markedsforanstaltninger støtter Landbrug & Fødevarer en fortsat markedsorientering af EU's landbrugspolitik. Men samtidigt er det nødvendigt, at der bevares et reelt og effektivt sikkerhedsnet for de produkter, der allerede er omfattet af eksisterende markedsinstrumenter. Man bør endvidere undersøge, om de senere års opstramninger af markedsinstrumenterne, for eksempel for korn, fortsat er relevante i forhold til målsætningen om at skabe markedsbalance og -stabilitet.

Hvad angår risikohåndteringsværktøjer mener Landbrug & Fødevarer, at markedsstabilitet bør sikres via eksisterende instrumenter. Såfremt der, som foreslået i meddelelsen, indføres nye sikkerhedsforanstaltninger lægger Landbrug & Fødevarer stor vægt på, at ordningerne er så transparente og generelle som muligt. Ordningerne bør være fuldt ud EU-finansierede, og det skal sikres, at de hverken er konkurrenceforvridende eller bidrager til renationalisering af landbrugsstøtten.

Med hensyn til afsætningsfremme finder Landbrug & Fødevarer det meget positivt, at Kommissionen lægger op til en mere aktiv afsætningspolitik via promotion-ordningen. Det er vigtigt, at de afsætningsfremmende værktøjer kan implementeres på en enkel måde og primært bruges uden for EU's indre marked.

Overvejelser om en fjernelse af sukkerkvoterne

EU har netop færdigimplementeret sukkerreformen fra 2006, som har ført til en reduktion i EU's sukkerproduktion med 30 pct., herunder stop for sukkerroedyrkning i fem medlemsstater. Det har også betydet, at EU er gået fra at være eksportør til nettoimportør. Sektoren har således netop gennemgået en kraftig effektivisering, og en udfasning af kvoterne vil sandsynligvis føre til stop for sukkerproduktionen i yderligere områder. En udfasning af kvoterne skal således vurderes nøje i forhold til andre markedsforanstaltninger, som kan give et nødvendigt stabilt grundlag for en fortsættelse af sukkerproduktionen. Fjernelse af kvoterne stiller skærpede krav til lige konkurrencevilkår mellem medlemsstaterne, hvilket i givet fald vil blive en afgørende faktor for en fortsættelse af sukkerproduktionen i Danmark.

Indførelse af en basisindkomststøtte og overvejelser om at indføre et loft per bedrift

Kommissionen lægger op til at indføre en basisindkomststøtte og i den forbindelse overveje at indføre et loft for betalingerne til store landbrug. Det er Landbrug & Fødevarers opfattelse, at de direkte betalinger fremadrettet skal ses som en honorering af de samfundsmæssige krav og ønsker, som stilles til landbrugsproduktionen i EU, for eksempel i forhold til miljø, fødevarerikkerhed, dyrevelfærd og klima – krav som produkter fra lande uden for EU, som vi konkurrerer med, ikke skal leve op til. På den baggrund kan Landbrug & Fødevarer heller ikke støtte indførelsen af et støtteloft på bedriftsniveau, da vil ramme de bedrifter, der søger at blive mere konkurrencedygtige gennem en udnyttelse af størrelsesøkonomien.

Det bør endvidere sikres, at man på nationalt/regionalt niveau kan fastlægge, hvorvidt basispræmien skal være en flat-rate betaling, som er ens per hektar inden for en landet/regionen, eller den skal differentieres med udgangspunkt i de nuværende betalingsrettigheder. (Danmark betragtes som en region). Der skal således sikres mulighed for, at de sektorer, hvor der i Danmark er, eller vil komme, et tillæg til basisbetalingen under enkeltbetalingssystemet, fremover skal kunne modtage forholdsmæssigt den samme præmie.

Mulighed for en frivillig koblet støtte

Kommissionen foreslår, at det inden for nogle klart definerede grænser fortsat bør være muligt at yde en begrænset koblet støtte. Landbrug & Fødevarer støtter denne mulighed, idet det blandt andet af hensyn til en fortsat handyrproduktion (ungtyre) i Danmark sandsynligvis vil være nødvendigt at have dette instrument til rådighed.

DI Fødevarer mener generelt, at den fælles landbrugspolitik bør indrettes, så den lever op til målsætningerne i EU2020-strategien og aktivt bidrager til at understøtte vækst og konkurrenceevne i Europa. Den fælles landbrugspolitik skal være markedsorienteret, skabe forsyningssikkerhed og adgang til råvarer til konkurrencedygtige priser på en ressourceeffektiv måde, der tilgodeser hensyn til miljø og klima. DI Fødevarer mener, at den direkte landbrugsstøtte skal omlægges og udfases så en større del af EU's budget bliver målrettet EU's vækststrategi.

DI Fødevarer bemærker, at Kommissionens meddelelse i meget generelle vendinger skitserer, hvilken retning Kommissionen finder, at den fremtidige fælles landbrugspolitik skal tage. Der lægges op til, at den fælles landbrugspolitik skal bidrage til EU's vækststrategi, hvilket er positivt. I den forbindelse er det helt centralt, at reformen af den fælles landbrugspolitik ses i sammenhæng med forhandlingerne om de finansielle rammer, som ventes at finde sted sideløbende med landbrugsforhandlingerne. Meddelelsen indeholder ikke angivelser af nogen beløbsstørrelser for støtteniveauer eller budgetandele. DI Fødevarer mener, at den mest direkte vej til at bidrage til EU's vækststrategi vil være at overføre midler fra den direkte støtte til andre områder af EU's budget, der understøtter europæisk forskning og innovation, høj mobilitet, en effektiv energisektor, adgang til kapital for iværksættere samt digitalisering. DI Fødevarer er betænkelige ved udsigten til, at omlægningen af den fælles landbrugspolitik sker inden for rammerne af de eksisterende søjler. En mindre justering af den direkte støtte og eventuel overførsel af midler til søjle II vil ikke være tilstrækkeligt til at sikre de nødvendige midler til vækstskabende initiativer.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark lægger stor vægt på en øget markedsorientering og liberalisering af den fælles landbrugspolitik med henblik på en afvikling af landbrugsstøtten på længere sigt. Danmark lægger vægt på, at EU's landbrugspolitik er bæredygtig i forhold til klima, natur, miljø og dyrevelfærd. Der er ikke modsætning mellem på den ene side en støtteafvikling og på den anden side et fokus på bæredygtighed. Endelig lægger regeringen vægt på, at drøftelserne om Kommissionens meddelelse ikke forgriber de kommende forhandlinger om EU's flerårige finansielle rammer.

Fra dansk side henholder man sig generelt til det danske budget review høringssvar fra april 2008, regeringens strategi for afviklingen af EU's landbrugsstøtte fra maj 2008 (B75) samt regeringens høringssvar "På sporet af en ny landbrugspolitik" fra juli 2010.

Uden at foregribe resultatet af forhandlingerne om de nye flerårige finansielle rammer for perioden efter 2013, og potentielle afledte budgetmæssige justeringer, har regeringen fremlagt én måde at organisere den fælles landbrugspolitik inden for et givent budget indtil 2020 med henblik på at sikre øget merværdi i EU som helhed ved at fremme Grøn Vækst.

Den danske regering er af den opfattelse, at tendensen i de seneste reformer og markedsorienterin-

gen af den fælles landbrugspolitik skal fortsætte, og at Europa 2020-strategien er en mulighed for at tænke fremad, også i landbrugs- og fødevarersektoren. Europa 2020-strategiens mål bør være en del af den fremtidige fælles landbrugspolitik, navnlig gennem øget fokus på forskning, udvikling og innovation i landbrugs- og fødevarersektoren.

Den europæiske landbrugs- og fødevarersektors evne til at overleve i fremtiden, er tæt knyttet til sektorens evne til at være innovativ og aktivt bruge sin faglighed, snarere end at basere sig på klassiske støttemekanismer.

Fra et dansk synspunkt skal den fælles landbrugspolitik i perioden 2014-2020 have et meget stærkere fokus på håndtering af nye udfordringer og at levere offentlige goder.

Den fælles landbrugspolitik har potentialet til at være en del af løsningen på mange af de nye udfordringer, og at bidrage til at udforske nye indtjeningsmuligheder og en bæredygtig udvikling. For eksempel hvordan man kan skabe en effektiv vandforvaltning og forvaltning af biodiversitet, fødevareresikkerhed, håndtering af klimaændringer, højere miljømæssige hensyn, og levering af grøn energi.

En måde at nytænke den fælles landbrugspolitik på, er at skabe en mere målrettet og moderne søjle I og søjle II i perioden 2014-2020. Den nye ordning for direkte betalinger kan bestå af en grundlæggende præmie til rådighed for alle landbrugere - på regionalt niveau. En anden del af søjle I kan udbetales til landbrugerne som en top op for at levere offentlige goder. Og det bør være enkelt at administrere. Søjle II kan have et stærkere fokus på projekter, der baseres på innovation og udvikling i landdistrikterne, ved hjælp af understøttende rammebetingelser (for eksempel uddannelsesprogrammer, ny teknologi m.v.). Dette er for at sikre Grøn Vækst i overensstemmelse med Europa 2020 strategien.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Generelt er medlemsstaternes holdning, at meddelelsen danner et godt diskussionsoplæg om den fremtidige landbrugspolitik, men at der fortsat er mange spørgsmål til meddelelsens indhold. Der er bred opbakning til at opretholde søjlestrukturen med henholdsvis direkte betalinger og landdistriktspolitikken. Særligt de nye medlemsstater har et stærkt ønske om en ny fordeling af den direkte støtte, uafhængig af historiske referencer. Langt hovedparten af medlemsstaterne ønsker en fortsat indkomststøtte, regulering af landbrugsmarkederne, kompensation til landmænd i områder med naturlige begrænsninger, fokus på forenkling samt at der bliver taget hensyn til EU's landbrug i relation til handel med tredjelande. Visse medlemsstater fremhæver behovet for større markedsorientering og større fokus på konkurrencedygtighed, innovation, klima og miljø.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt for Folketingets Europaudvalg den 10. december 2010 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 13.-15. december 2010, jf. samlenotat oversendt den 2. december 2010 og den 26. november 2010 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29.-30. november 2010, jf. samlenotat oversendt den 18. november 2010.

Grundnotat er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 2. december 2010.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

3. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1234/2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen)
KOM (2010) 799

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen har fremlagt forslag til ændring af rådsforordning 1234/2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter til Lissabon-traktatens bestemmelser om delegerede retsakter og gennemførelsesbestemmelser.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2010) 799 den 21. december 2010 fremsendt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en ændring af Rådets forordning 1234/2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen). Forslaget er modtaget i en dansk sprogversion den 11. januar 2011.

Forslaget er fremsat med hjemmel i Lissabon-traktatens artikel 42, første afsnit, og artikel 43, stk. 2, (TEUF) og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure.

Forslaget er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 24. januar 2011 med henblik på præsentation.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Formål og indhold

Formålet med forslaget er hovedsageligt at tilpasse den fælles markedsordning for landbrugsvarer til Lissabon-traktaten.

Kommissionens forslag indeholder forslag til, hvilke ikke-væsentlige bestemmelser, der i forbindelse med forslagets gennemførelse fremadrettet skal delegeres til Kommissionen via delegerede retsakter, jf. artikel 290 i Lissabon-traktaten, og hvilke bestemmelser, der fortsat skal vedtages i en komitéprocedure som gennemførelsesbestemmelser, jf. artikel 291 i Lissabon-traktaten.

Delegerede retsakter (artikel 290) er retsakter, som Rådet og Europa-Parlamentet har delegeret til Kommissionen. Kommissionen får dermed beføjelse til at vedtage almengyldige, ikke-lovgivningsmæssige retsakter, der udbygger eller ændrer ikke-væsentlige elementer i basisretsakten. Der sker ikke forudgående afstemning i en komité, men som udgangspunkt har Kommissionen forpligtet sig til at inddrage eksperter forud for vedtagelsen af retsakterne. Kommissionen forelægger derefter retsakterne for Rådet og Europa-Parlamentet, der inden for eksempelvis 2 måneder (med mulighed for yderligere to måneders forlængelse) kan afvise en retsakt med henholdsvis kvalificeret flertal i Rådet og simpelt flertal i Europa-Parlamentet. Rådet og Europa-Parlamentet har desuden en generel mulighed for at tilbagekalde delegationen.

Gennemførelsesbestemmelser (artikel 291) benyttes allerede i dag og vedtages af Kommissionen under kontrol af medlemsstaterne, jf. Rådets afgørelse 1999/468/EF om komitologi. Det bemærkes i den forbindelse, at Rådet og Europa-Parlamentet i øjeblikket forhandler om en ny forordning vedrørende reglerne og principperne for komitologi. Den nye komitologi-forordning forventes at træde i kraft den 1. marts 2011. Det forventes, at der fremover kun vil være to komitéprocedurer, henholdsvis rådgivningsprocedure og undersøgelsesprocedure, hvor sidstnævnte er den relevante på landbrugsområdet. Kommissionen skal forelægge udkast til retsakter for en undersøgelseskomité bestående af medlemsstaternes eksperter. Udtalelser fra undersøgelseskomitéen skal vedtages med kvalificeret flertal. I tilfælde af ikke-udtalelse (hverken kvalificeret flertal for eller imod) kan Kommissionen vedtage forslaget, med mindre forslaget vedrører beskyttelse af menneskers, dyrs eller planters sundhed eller sikkerhed, eller hvis basisretsakten giver mulighed herfor, eller hvis et simpelt flertal udtrykker modstand mod forslaget. Hvis Kommissionen af én af disse grunde ikke kan vedtage forslaget, kan den inden for en måned forelægge forslaget for en appelkomité. Tilsvarende i tilfælde af en negativ udtalelse kan Kommissionen ikke vedtage forslaget, men Kommissionen kan ligeledes inden for en måned forelægge forslaget for en appelkomité. Såfremt et kvalificeret flertal i appelkomitéen udtaler sig for forslaget, skal Kommissionen vedtage forslaget, mens Kommissionen ikke kan vedtage forslaget, hvis et kvalificeret flertal er imod forslaget. Hvis der ikke foreligger en udtalelse fra appelkomitéens side, kan Kommissionen vedtage forslaget.

Kommissionen kan i særlige tilfælde - selv når undersøgelseskomitéen har afgivet en negativ udtalelse - vedtage bestemte foranstaltninger, når de kræves vedtaget hurtigt, for blandt andet at undgå forstyrrelser på landbrugsmarkedene (og for at undgå risiko i forhold til EU's finansielle interesser). Sådanne særlige foranstaltninger skal hurtigst muligt efter iværksættelse forelægges appelkomitéen til afstemning. Såfremt appelkomitéen kommer med en negativ udtalelse, ophæves foranstaltningen.

I forslaget bemærker Kommissionen endvidere, at artikel 43, stk. 3, i Lissabon-traktaten er en undtagelse til traktatens artikel 43, stk. 2, om den almindelige lovgivningsprocedure (tidligere fælles beslutningsprocedure). Ifølge artikel 43, stk. 3, er det Rådet alene, som vedtager foranstaltninger vedrørende fastsættelse af priser, afgifter, støtte og kvantitative begrænsninger. Kommissionen fastslår, at artikel 43, stk. 3, skal bruges restriktivt. Kommissionen vil fremlægge et særskilt forslag om anvendelsen af artikel 43, stk. 3.

Forslaget integrerer derudover ændringsforslag fremlagt af Kommissionen i efteråret 2010 for så vidt angår følgende forordninger:

- Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 (fusionsmarkedsordningen) for så vidt angår støtte ydet inden for rammerne af Tysklands alkoholmonopol (forslaget er vedtaget).
- Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1290/2005 om finansiering af den fælles landbrugspolitik og forordning (EF) nr. 1234/2007 for så vidt angår uddeling af fødevarer til de dårligst stillede i EU (forslaget er ikke vedtaget).
- Forslag til ændring af Rådets forordning (EU) nr. 1234/2007 for så vidt angår handelsnormer (forslaget er ikke vedtaget).
- Forslag til ændring af Rådets forordning (EU) nr. 1234/2007 for så vidt angår kontraktforholdene i mælke- og mejeriproduktsektoren (forslaget er ikke vedtaget).

Endelig lægges der i forslaget op til, at enkelte bestemmelser kan vedtages af Kommissionen i en hasteprocedure, hvilket den kommende komitologi-forordning forventes at give mulighed for.

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

Konsekvenser

Forslaget har ikke konsekvenser for EU-budgettet, ligesom forslaget ikke forventes at have statsfinansielle, lovgivningsmæssige eller administrative konsekvenser.

Høring

Forslaget har været i skriftlig høring i §2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer er generelt forbeholdne over for en for vidtgående udvikling i retning af delegerede retsakter, hvor Kommissionen ikke er udsat for den løbende medlemsstatskontrol, som det blandt andet sikres under anvendelse af komité-procedure. På det overordnede plan er det vigtigt at sikre, at implementeringen af bestemmelserne i fusionsmarkedsordningen har en skarp og præcis skelnen mellem hvilke bestemmelser, der ændrer ikke-væsentlige elementer i fusionsmarkedsordningen, og derfor kan vedtages som en delegeret retsakt, og hvilke bestemmelser der fortsat skal vedtages i en komité-procedure. Denne skelnen bør ske på baggrund af en objektiv vurdering af det enkelte fagområdes indhold.

Det bør sikres, at det kun er elementer, der kan vurderes som ikke-væsentlige, der kan vedtages som en delegeret retsakt. Der bør i den forbindelse udarbejdes nogle klare generelle kriterier for, hvornår noget er en delegeret retsakt, og hvornår der er tale om gennemførelsesbestemmelser. Indtil disse kriterier er udarbejdet, må man have en sag-til-sag tilgang på området. Hvis det efter implementeringen viser sig, at en bestemmelse er faldet i den "forkerte kasse" bør det være muligt efterfølgende at ændre på proceduren.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen forventer at kunne støtte forslaget, idet man arbejder for en hensigtsmæssig delegation til Kommissionen. Regeringen vil endvidere henholde sig til, at en eventuel indarbejdelse af de

yderligere ændringsforslag om fødevarerhjælp, handelsnormer og mælk må afvente en selvstændig vedtagelse af de enkelte forslag.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der foreligger ingen offentlige tilkendegivelser fra de øvrige medlemsstater.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

4. Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om honningbiers sundhed

KOM (2010) 714

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen har fremlagt en meddelelse om iværksatte og planlagte initiativer til understøttelse af biers sundhed. Meddelelsen lægger ikke umiddelbart op til yderligere harmoniseret regulering og betoner, at eventuelle yderligere initiativer skal være begrundet i risikovurderinger. Kommissionen lægger vægt på, at biavlssektoren og dens organisationer kan spille en vigtig rolle ved både at igangsætte og gennemføre nye initiativer. Meddelelsen berører ikke beskyttelsesniveauet i Danmark og EU, idet den ikke indeholder konkrete forslag.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2010) 714 af 6. december 2010 fremsendt meddelelse om honningbiers sundhed. Meddelelsen beskriver eksisterende EU-foranstaltninger og Kommissionens strategiske initiativer som grundlag for forventede drøftelser med Europa-Parlamentet, Rådet, medlemsstaternes myndigheder og interessepartnere. Meddelelsen er oversendt til Rådet den 7. december 2010. Meddelelsen i dansk sprogversion forelå den 9. december 2010.

Meddelelsen er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 24. januar 2011 med henblik på præsentation.

Nærhedsprincippet

Der er ikke redegjort for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Formål og indhold

Formålet med meddelelsen er at beskrive Kommissionens strategiske initiativer, der skal danne grundlag for drøftelser med Europa-Parlamentet, Rådet, medlemsstaternes myndigheder og interessepartnere. Der lægges ikke umiddelbart op til yderligere fælles regulering. Meddelelsen betoner indledningsvis, at beskyttelse af honningbiers sundhed varetages af biavlerne, medlemsstaterne og EU i et komplekst samspil, som har fungeret godt i mange år. En stigning i biernes dødelighed i

2007/2008 har imidlertid fået bekymrede europæiske biavlorganisationer til at efterlyse mere fokus på emnet, og Europa-Parlamentet opfordrede i november 2008 Kommissionen til at træffe særlige foranstaltninger. Meddelelsen forklarer herefter centrale spørgsmål om biers sundhed, beskriver eksisterende EU-foranstaltninger og opridser Kommissionens strategiske initiativer.

Årsagerne til den øgede dødelighed blandt bier (kaldet "Colony Collapse Disorder" (CCD) – pludselig dødelighed af bifamilier) er fortsat ubestemte. Forskere formoder, at der er tale om et samspil mellem flere skadegørere, dårlig ernæring og andre stress-forhold, herunder måske ikke-dødelige effekter af pesticider.

EU's nuværende, ganske beskedne regulering af biers skadegørere vedrører kun bifamilier flyttet mellem medlemsstaterne eller importeret fra tredjelande. Herudover har medlemsstaterne vide muligheder for intern bekæmpelse af biers skadegørere. Kommissionen er ved at udarbejde forslag til en samlet dyresundhedslovgivning, herunder for bier, med henblik på forenkling og fokusering på forebyggelse. Kommissionen har endnu ikke evalueret konsekvenserne for biavlsektoren af en eventuel, udvidet regel-harmonisering. Definitioner af CCD og metodik for overvågning varierer betragteligt mellem medlemsstaterne. Det er Kommissionens mål at iværksætte et overvågnings-pilotprogram i løbet af 2011 og at udpege et EU-referencelaboratorium for biers sundhed til støtte herfor. Under Kommissionens træningsprogram "Bedre uddannelse – større fødevarerikkerhed" fortsætter i 2011 særlige arrangementer om biers sundhed og biavl for embedsmænd fra medlemsstaterne.

Biavlorganisationer finder, at der er for få godkendte midler til behandling mod biernes skadegørere. EU har etableret administrativ bistand og betalingslempelser for generelt at fremme innovation af nye veterinære lægemidler, og Kommissionen vil yderligere overveje ændringer af de retlige rammer for veterinære lægemidler. Ifølge den såkaldte "kaskade-ordning" kan dyrlæger undtagelsesvis anvende veterinære lægemidler på en ikke-foreskrevet måde, når der i en medlemsstat ikke er godkendte midler til rådighed for bestemte behandlinger. Der savnes imidlertid klare regler for rest-koncentrationer (MLR) for stoffer anvendt under denne ordning. Kommissionen vil etablere sådanne MLR-bestemmelser, og de fuldt harmoniserede veterinære importkrav sikrer, at samme regler vil gælde for import.

Pesticider kan kun godkendes i EU, hvis en forudgående vurdering konkluderer, at anvendelsen ikke indebærer en uacceptabel påvirkning af biernes sundhed. Kommissionen arbejder på en revision af datakravene i pesticid-dossiers til godkendelse, blandt andet for at sikre en bedre beskyttelse af honningbier.

GM-planter kan kun godkendes i EU til udsætning i miljøet eller dyrkning efter en risikovurdering foretaget af den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA), som blandt andet skal redegøre for potentielle negative effekter for bier.

Biers sundhed kan forringes af den reducerede biodiversitet som følge af ændret arealanvendelse, intensiv dyrkning, forurening med videre, og måske af ændringer i planters blomstring som følge af klimaændringer og lignende. Kommissionen støtter forskning i bevarelse af forskellige bestøvere i landbruget. EU's landdistriktsprogrammer understøtter forskellige miljøvenlige landbrugsforan-

staltninger til fremme af biodiversiteten, blandt andet plantning af ”bi-venlige” planter som fødegrundlag for bierne. Kommissionen forventer, at en gennemførelse af strategien for at nå EU’s 2020-biodiversitetsmål vil få en positiv effekt på biers sundhed.

Ifølge fusionsmarkedsordningen kan medlemsstaternes 3-årige biavlsprogrammer opnå medfinansiering fra EU, herunder foranstaltninger til forebyggelse af angreb af *varroa*-miden og til genopretning af bibestanden. Ifølge evalueringen af programmerne for perioden 2008-2010 er der opnået gode resultater. Kommissionen har nyligt godkendt medlemsstaternes programmer for 2011-2013, som vil blive støttet af EU årligt med 32 millioner €, en stigning på cirka 25 % siden seneste periode.

EU støtter forskning i biers sundhed gennem det 7. rammeprogram, herunder til forskning om faldet i bestøver-populationer (herunder honningbier) og til europæisk samarbejde om overvågning og undersøgelse af CCD.

Kommissionen forventer, at dens nye websted med sektorspecifik information kan blive et knudepunkt for kommunikation om biers sundhed mellem relevante aktører på alle niveauer. Kommissionen vil drøfte forbedring af kommunikationen med interesseparterne.

Verdensorganisationen for Dyresundhed (OIE) har opfordret til intensiveret forskning om årsager til biers dødelighed og til at forbedre bekæmpelsen af skadegørere. Kommissionen samarbejder tæt med OIE om udveksling af videnskabelig information.

Kommissionen er indstillet på at videreføre og eventuelt forstærke igangværende initiativer på baggrund af risikovurderinger og under hensyn til at biavls-sektoren forbliver konkurrencedygtig. Initiativerne kan kun lykkes, hvis alle interessepartnere deltager åbent og konstruktivt, og Kommissionen vil derfor indlede drøftelser for at opnå feedback. Kommissionen lægger vægt på, at biavlssektoren og dens organisationer kan spille en vigtig rolle ved både at igangsætte og gennemføre nye initiativer i overensstemmelse med proportionalitets- og nærheds-principperne.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om meddelelsen.

Gældende dansk ret

I Danmark træffes foranstaltninger til beskyttelse af honningbiers sundhed med hjemmel i lov om biavl, jf. lovbekendtgørelse nr. 197 af 12. marts 2009, herunder ved bekendtgørelse nr. 802 af 28. juni 2010 om bekæmpelse af skadegørere hos honningbier og avlede humlebier.

Direktiv 92/65/EØF om dyresundhedsmæssige betingelser for samhandel med og indførsel til Fællesskabets af dyr (med mere) implementeres i Danmark ved bekendtgørelse 774 af 29. august 2001 om veterinærkontrol ved ind- og udførsel af levende dyr.

Støtten til de nationale biavlsprogrammer reguleres af Rådets forordning (EF) nr. 797/2004 om foranstaltninger for biavl og Kommissionens forordning (EF) nr. 917/2004 af 29. april 2004 om gen-

nemførelsesbestemmelser hertil, samt ved bekendtgørelse nr. 350 af 14. maj 2008 om støtteforanstaltninger til forbedring af betingelserne for produktion og afsætning af biavlprodukter.

Støtteordninger under den fælles landbrugspolitik har hjemmel i Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 af den 19. januar 2009 om fastlæggelse af fælles regler for den fælles landbrugspolitik ordninger for direkte støtte og om fastlæggelse af visse støtteordninger for landbrugere som ændret senest ved Rådets forordning (EF) 1250/2009 af 30. november 2009, og Landbrugsstøtteleven, jf. lovbekendtgørelse nr. 445 af 23. april 2010.

Støtteordninger under Landdistriktsprogrammet 2007-2013 har hjemmel i Rådets forordning (EF) nr. 1698/2005 af 20. september 2005 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), som ændret senest ved Rådets forordning (EF) nr. 473/2009 af 25. maj 2009, og Landdistriktsloven, jf. lov nr. 316 af 31. marts 2007 som ændret senest ved lov nr. 1336 af 19. december 2008.

Konsekvenser

Meddelelsen lægger ikke umiddelbart op til yderligere fælles regulering, men beskriver alene Kommissionens strategiske initiativer som grundlag for drøftelser med Europa-Parlamentet, Rådet, medlemsstaternes myndigheder og interessepartnere. Meddelelsen ændrer således ikke beskyttelsesniveauet, men lægger op til en styrkelse af EU's understøttende, forskningsmæssige, finansielle og administrative tiltag.

Høring

Meddelelsen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer bemærker på vegne af Dansk Biavlerforening, at man ikke har ønske om adgang til flere veterinære lægemidler eller antibiotika, idet man har valgt at arbejde med økologiske midler og metoder i forebyggelse og bekæmpelse af skadegørere. Danmarks Biavlerforening vil fortsat arbejde for at fastholde dansk honning som et rent naturprodukt. Strategien virker, men den kræver en stor indsats fra foreningens side i udvikling af metoder og uddannelse af biavlerne. Der er derfor behov for støtte til at finde og udvikle nye metoder samt til uddannelsen. Biavlerne anerkender værdien af de midler, som bliver stillet til rådighed til støtte af biavl i medfør af rådets forordning nr. 797/2004 mv., men Landbrug & Fødevarer beklager, at forøgelsen af støtten på 25 % ikke blev udmøntet i Danmark. Det er samtidig uheldigt, at en stor del af midlerne går til finansiering af offentlige forskningsprogrammer på Aarhus Universitet og kun en mindre del kommer ud til støtte for projekter i biavl og dens organisationer, som det er hensigten med Biavlsprogrammet. Det skal derfor foreslås, at en større del af midlerne udmøntes til biavlerorganisationernes forsøgs- og udviklingsprogrammer, samt til organisationernes uddannelsesprogrammer.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er generelt positiv over for Kommissionens meddelelse som oplæg til en fortsat dialog. Regeringen tilslutter sig Kommissionens betoning af, at yderligere EU-initiativer skal begrundes med risikovurderinger, og at biavlssektoren og dens organisationer kan spille en vigtig rolle ved at igangsætte og gennemføre nye initiativer.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der foreligger ikke offentlige tilkendegivelser om andre medlemsstaters holdninger til den fremlagte meddelelse.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Meddelelsen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.